0086152326

Het plan voor het oprichten van een Jeugdraad

GEMEENTE OPSTERLAND

NOVEMBER 2023

Inhoud

Voorstel 3

1. Doel 3
2. Activiteiten en mandatering 3
3. Werkafspraken 5
4. Werving 7

Voorstel

Samen met Code Hans en hun twee jeugdambassadeurs zijn wij tot een voorstel gekomen voor het opzetten van een jeugdraad. Hoewel dit plan al redelijk gedetailleerd is beschreven, is dit plan niet in beton gegoten. Het plan dient vooral richting te geven, omdat we aan de voorkant goed willen nadenken over werkzame elementen om de slagingskansen van de jeugdraad te vergroten. De jeugdraad moet vooral ontstaan vanuit de behoeftes en drijfveren van de jeugd zelf en het uitgangspunt is dat zij daar zelf de regie in hebben. Na anderhalf jaar wordt de jeugdraad geëvalueerd en wordt de vorm zo nodig bijgesteld om na twee jaar een goed vervolg aan de jeugdraad te geven.

In dit voorstel wordt ten eerste uiteengezet wat het doel is van de jeugdraad. Vervolgens komen de activiteiten en de mandatering van de jeugdraad aan bod. Daarna wordt aandacht besteedt aan de werkafspraken tussen gemeente en de jeugdraad, waarna de wervingsstrategieën worden toegelicht om de jeugdraad op te richten.

1. Doel

Het doel van de jeugdraad is dat jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 18 jaar zich sterk kunnen maken voor hun eigen ideeën en standpunten en dat zij daarbij inspraak hebben in de gemeentepolitiek. Jongeren voelen op deze manier minder afstand tot de lokale politiek en weten de gemeente te bereiken.

Andersom weet de gemeente daarnaast de jongeren te bereiken. Het is van belang dat de gemeente de jongeren betrekt, want dit leidt ertoe dat het beleid beter aansluit op de behoeftes en de leefwereld van jongeren.[1] De jeugdraad kan daarbij een goed instrument zijn helpend zijn om advies te geven over actuele thema's die onder de jeugd spelen, zoals middelengebruik, mentale gezondheid, (school)prestaties en suïcide. De input van de jeugd kan daarbij goed bruikbaar zijn voor het maken van beleid.

2. Activiteiten en mandatering

In deze paragraaf komen de kerntaken van de jeugdraad aan bod, waarna wordt toegelicht hoe we de jeugdraad willen vormgeven.

Vooraf: ideeën en onderwerpen sparen

De inhoud van de activiteiten dient te ontstaan vanuit de wensen van de jongeren zelf.[2] Voordat de jeugdraad wordt opgericht, wordt door Code Hans uitgezocht welke onderwerpen jongeren aanspreken en worden er ideeën gespaard. Code Hans zal via sociale media aan de jongeren vragen om hun ideeën te delen. Op deze manier proberen we inzicht te krijgen in thema's die bij de jeugd spelen en die nu actueel zijn in Opsterland.

Themabijeenkomsten

De gespaarde ideeën en onderwerpen worden per thema op de agenda gezet van de themabijeenkomsten van de jeugdraad. De drie thema's van de jeugdagenda, ontmoeting, gezondheid en inspraak, kunnen daarbij als een kapstok worden gebruikt. De jongeren bepalen op deze manier hun eigen agenda en worden in een vroeg stadium betrokken bij het bepalen van het proces.[3] Hierbij worden zo nodig ook actuele thema's aangereikt. De jongeren gaan vervolgens over de thema's met elkaar in gesprek of kunnen debatten organiseren. Code Hans heeft twee jeugdambassadeurs die daarbij de voorzittersrol kunnen gaan vervullen.

---

[1] ZonMw (2022). *Tips voor betekenisvolle jongerenparticipatie in onderzoek*. P.4
[2] Stichting Alexander & Verwey-Jonker Instituut (2012). *Toolkit Jeugdparticipatie.* P. 7
[3] Nationaal Agentschap Erasmus+ Jeugd & Nederlands Jeugdinstituut (2023). *Democracy Reloading: Govern with Youth. Methodeboek.* P.10; Tips voor betekenisvolle jongerenparticipatie in onderzoek (2022). P 6

Onderwerpen
Het is van belang dat de jeugdraad zich gaat bezighouden met thema's en onderwerpen die de jeugd echt aangaat.[4] Daarom worden de jongeren in de gelegenheid gesteld deze thema's en onderwerpen zelf te kiezen. Dit raakt meer domeinen binnen de gemeente, namelijk zowel het sociaal domein, als het fysiek en ruimtelijk domein. Denk bijvoorbeeld aan de bouw van sportcentra of advies over jeugdhulp.

Tevens kan de jeugdraad op eigen initiatief te allen tijden andere deskundigen consulteren, zoals de Adviesraad Sociaal Domein, om informatie in te winnen over de thema's en onderwerpen. Code Hans en/of de gemeente kunnen hier een faciliterende rol in spelen.

Adviseren
Op basis van de output van de themabijeenkomsten kan de jeugdraad op eigen initiatief advies geven aan het gemeentebestuur, zowel de raad als het college. Tevens is het mogelijk dat de gemeente om advies vraagt aan de jeugdraad. Ook kan de jeugdraad een verzoek indienen voor het uitvoeren van een idee of initiatief met daarbij een uitvoeringsplan. Indien de gemeente akkoord is met het verzoek, kunnen de jongeren vervolgens zelf of gezamenlijk met de gemeente uitvoering geven aan de ideeën. Op deze manier doen wij aan coproduceren. Soms behoeven de ideeën vanuit de jeugdraad geen akkoord vanuit de gemeente, zoals het organiseren van een (informele) activiteit in de jeugdsoos. In dat geval kunnen de jongeren het idee op eigen initiatief uitvoeren.

Tijdens de bijeenkomsten kan er een activiteit worden gedaan rondom het thema, zoals een quiz of gezamenlijk eten. Code Hans zal dit met de jeugd faciliteren. De activiteiten zijn ter ondersteuning om over de onderwerpen en thema's na te denken en met elkaar in gesprek te gaan. Daarnaast sluit dit goed aan op de belevingswereld van de jongeren.

Vaste jeugdraad
De voorgenoemde activiteiten worden uitgevoerd door een vaste jeugdraad van circa acht leden. De jeugdraad wordt vastgesteld voor een jaar. De jeugdraad komt structureel bijeen, ongeveer vier tot zes keer per jaar. Indien de jeugdraad vaker bij elkaar wil komen, dan is daar mogelijkheid toe. Zij kunnen hier zelf invulling aan geven.

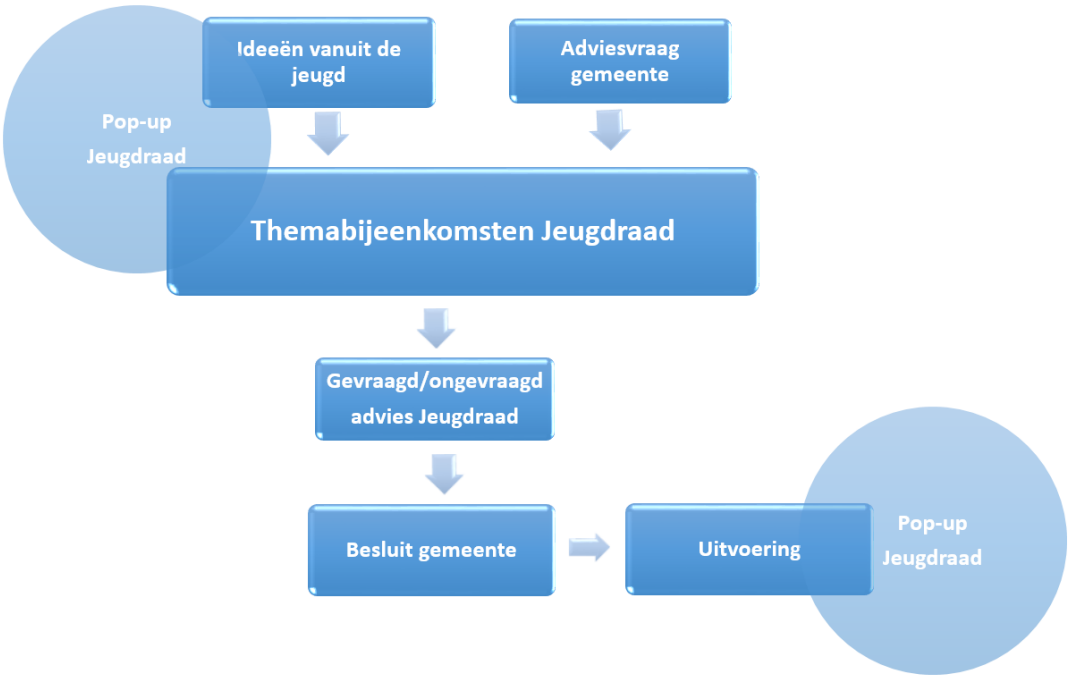
Pop-up jeugdraad
Daarnaast stellen we voor om een 'pop-up jeugdraad' te installeren die als flexibele schil fungeert. Dit houdt in dat er een database wordt gecreëerd met jongeren die graag willen participeren, maar niet willen deelnemen aan de vaste jeugdraad. De pop-up jeugdraad is geschikt voor het behandelen van onderwerpen waar veel jongeren in geïnteresseerd zijn. Op deze manier kunnen er meerdere jongeren participeren wanneer het een onderwerp betreft dat meer leeft onder de jeugd. Daarnaast kunnen jongeren aangeven waar hun interesses en talenten liggen, waarbij er groepjes per thema worden opgericht, zoals groepen rond de thema's gezondheid en cultuur. Op het moment dat er activiteiten plaatsvinden of advies wordt gevraagd rondom een bepaald thema, kunnen de jongeren met de desbetreffende interesses of talenten aanhaken om te participeren. Mocht hier een advies uit voortkomen, dan wordt dit voorgelegd aan de vaste jeugdraad. Het voordeel van de pop-up jeugdraad is dat jongeren op deze manier minder snel afhaken als het over onderwerpen gaat die jongeren niet aanspreken en dat er tegelijkertijd een groter, divers publiek aan jongeren kan worden betrokken.

Binnen de pop-up jeugdraad is er altijd een open inschrijving voor nieuwe leden. Ook kunnen jongeren uit de pop-up jeugdraad actief contact maken met hun achterban om meningen te vragen en om nieuwe leden te introduceren. Jongeren worden het meest beïnvloed door elkaar, ze kunnen elkaar

[4] Nederlands Jeugdinstituut (2021). *Handreiking duurzame jongerenparticipatie: Op weg naar een structurele dialoog tussen besluitvormers en jongeren.* P.13

enthousiasmeren en ondersteunen.[5] In Ooststellingwerf wordt er een soortgelijke pop-up jeugdraad geïntroduceerd.

Hieronder wordt een samenvatting van de activiteiten van jeugdraad gevisualiseerd:

Kanttekening
Het risico bestaat dat het opzetten van een pop-up jeugdraad onhaalbaar is, omdat er zich bijvoorbeeld te weinig jongeren aanmelden. In dat geval kan er ook worden gekozen voor enkel de vaste jeugdraad. Ook is het andersom denkbaar; mogelijk zijn er te weinig jongeren die zich willen aanmelden voor de vaste jeugdraad en willen enkel deelnemen wanneer het hen iets aangaat. In dat geval is enkel het opzetten van de pop-up jeugdraad haalbaar.

3. Werkafspraken

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de werkafspraken, de rol van Code Hans, de locatie en de randvoorwaarden. Vervolgens wordt er aandacht besteedt aan het jaarplan en –verslag, de communicatie en het evalueren van de jeugdraad.

Werkafspraken tussen jeugdraad en de gemeente
De koppeling tussen de jeugdraad en de gemeente dient goed te zijn ingericht; hier komen werkafspraken uit voort. De borging van de jeugdraad wordt belegd bij een beleidsmedewerker (jeugd). Deze beleidsmedewerker zal de schakel vormen tussen de jeugdraad en het gemeentebestuur. De beleidsmedewerker staat nauw in verbinding met de jeugdraad.

Het college kan de jeugdraad om advies vragen. Er wordt voorgesteld dat het college twee tot vier onderwerpen of projecten per jaar kan voordragen waar de jeugdraad over mag meedenken en adviseren. De raad kan input leveren over de te bepalen onderwerpen. De jeugdraad wordt op deze manier aan de voorkant, tijdens de ideeënfase, betrokken.[6] In de adviesvraag vanuit de gemeente staat een duidelijke omschrijving van het onderwerp of project en een korte omschrijving van (wettelijke en/of financiële) randvoorwaarden waar de jeugdraad rekening mee moet houden. De relevante stukken die

[5] Handreiking duurzame jongerenparticipatie (2021). P. 13
[6] Tips voor betekenisvolle jongerenparticipatie in onderzoek (2022). P.6

de jeugdraad nodig heeft om een advies te geven, worden zo nodig publiekstoegankelijk gemaakt en verkort. Afhankelijk van het onderwerp kunnen de stukken ook worden vertaald naar een visuele samenvatting, zoals een infographic. Dit sluit meer aan op de belevingswereld van de jeugd.[7]

Er wordt voorgesteld dat de gemeente een reactie geeft op het advies van de jeugdraad met daarin aangegeven in welke mate er in de verdere besluitvorming rekening wordt gehouden met het advies. Indien het advies (deels) niet wordt overgenomen, wordt een beschrijving gegeven waarom het advies geheel of gedeeltelijk wordt afgewezen. Op deze manier wordt geborgd dat de gemeente het advies van de jeugdraad serieus neemt.[8]

Daarnaast wordt er voorgesteld om de gemeenteraad één keer per jaar uit te nodigen bij een bijeenkomst van de jeugdraad, zodat de raad kennis neemt van de activiteiten, ze met elkaar in gesprek kunnen over thema's en ze elkaar leren kennen. Tevens kan tijdens deze ontmoeting het jaarplan besproken en vastgesteld worden.

Rol van jongerenwerk Code Hans
De jeugdraad dient te ontstaan vanuit de jongeren zelf; zij zijn eigenaar van de jeugdraad. De regie van ideevorming en de uitvoering daarvan ligt zoveel mogelijk bij de jeugd. Het jongerenwerk (op dit moment jongerenwerk Code Hans) zal de jeugdraad daarbij passende ondersteuning en begeleiding bieden.

Locatie
Het is van belang dat de activiteiten van de jeugdraad plaatsvinden op een plek die aansluit bij de jongeren zelf.[9] Een formele setting spreekt hen over het algemeen niet aan. Als basislocatie stelt Code Hans voor om de jeugdsoos in Gorredijk te gebruiken. Daarnaast is het mogelijk dat de jeugdraad regelmatig in de dorpen vergadert. Code Hans heeft een busje, waardoor de jeugdraad flexibel kan zijn. Dit kan vooral van toepassing zijn wanneer er eens een actueel onderwerp of een groot project in een ander dorp dan Gorredijk op de agenda staat.

Randvoorwaarden
Het is van belang om voldoende draagvlak te creëren binnen de gemeente en dat er capaciteit en tijd vrij wordt gemaakt om jeugdparticipatie mogelijk te maken. Dit betekent dat de jeugdraad is geborgd in beleid en procedures en dat beleidsmedewerkers weten wanneer ze de jeugdraad moeten betrekken.[10] Het takenpakket omtrent de jeugdraad wordt belegd bij een beleidsmedewerker (jeugd) en valt onder inwonersparticipatie.

Het is van belang dat de jeugdraad serieus genomen wordt en het niet voor 'de bühne' is opgezet.[11] Jeugdparticipatie dient te laten zien dat jongeren ertoe doen, erbij horen en dat zij een waardevolle inbreng kunnen hebben. Om jeugdparticipatie te laten slagen, is het van belang dat de inbreng van de jongeren serieus wordt genomen en het zichtbaar wordt wat er met hun inbreng wordt gedaan.[12]

De communicatie en samenwerking tussen de gemeente en de jeugdraad dient goed te verlopen. Om dit te kunnen realiseren is het van belang dat er snel geschakeld kan worden tussen de jeugdraad en de gemeente.[13] Dit betekent flexibele begeleiding en snel inspelen op de behoeftes van jongeren vanuit zowel de gemeente als het jongerenwerk. Tegelijkertijd is het ook van belang om de wederzijdse verwachtingen helder te maken. Processen bij de gemeente kunnen soms lang duren, en het is van belang om hierover duidelijk te zijn naar de jongeren.[14]

[7] Idem. P.12
[8] Handreiking duurzame jongerenparticipatie (2021). P.15
[9] Idem. P.9; Tips voor betekenisvolle jongerenparticipatie in onderzoek (2022). P.10
[10] Democracy Reloading (2023). P. 4
[11] Handreiking duurzame jongerenparticipatie (2021). P. 6
[12] Democracy Reloading (2023). P. 18
[13] Idem. P. 10
[14] Idem. P.5

Daarnaast is het effectief dat jongeren een vergoeding (incentive) krijgen voor hun deelname, omdat zij dan eerder bereid zijn om tijd te nemen voor een bijeenkomst of activiteit.[15] De vergoeding hoeft niet in de vorm van geld te zijn, maar kan bijvoorbeeld ook in de vorm van een cadeaubon, een winactie of gezamenlijk eten. Hier wordt nader invulling aan gegeven door Code Hans.

Jaarplan en -verslag
De jeugdraad stelt vooraf een jaarplan op met de thema's en onderwerpen die dat jaar worden behandeld. Code Hans en de beleidsambtenaar zijn nauw betrokken bij het opstellen van dit jaarplan. Dit plan wordt voorgedragen aan de raad. Dit kan worden geagendeerd tijdens de jaarlijkse ontmoeting met de raad. Daarnaast wordt er een jaarlijks verslag uitgebracht aan de gemeenteraad over de activiteiten en behaalde resultaten van de jeugdraad. In overleg met de jongeren van de jeugdraad kan er invulling worden gegeven aan de wijze waarop dit wordt opgesteld. Ook hierbij zijn Code Hans en de beleidsambtenaar betrokken. Het jaarverslag kan worden gepubliceerd op de site van de gemeente en/of Code Hans.

Communicatie
De initiatieven en uitkomsten van de jeugdraad worden verspreid op sociale media van Code Hans en/of de lokale media, zoals SA!. Tevens is het mogelijk dat de jeugdraad een eigen website of sociale media account opzet, waarop ze regelmatig publiceren. Op deze manier wordt de jeugdraad met hun succesverhalen voor de inwoners ook levendig en zichtbaar. Hierdoor wordt het enthousiasme over de jeugdparticipatie vergroot, waardoor er meer commitment ontstaat.[16]

Vorm vaststellen
Er wordt voorgesteld om na twee jaar de vorm van de jeugdraad definitief vast te stellen. Op deze manier kunnen we de komende twee jaar onderzoeken hoe de jeugdraad zich ontwikkelt en kunnen we tussentijds makkelijker bijsturen. Na twee jaar kan de meest passende vorm worden bepaald en worden besloten om de jeugdraad formeel in te richten.

4. Werving

Om jongeren te bereiken, is het effectief om bestaande en bekende organisaties of spelers in te zetten, zoals jongerenwerkers.[17] Zij zijn over het algemeen bekend onder jongeren, snappen de leefwereld van de jongeren en hebben een groot netwerk. Daarnaast weten jongerenwerkers hoe ze de jongeren kunnen motiveren.[18] Het is dan ook om deze redenen passend dat jongerenwerk Code Hans wordt ingezet om jongeren te werven en de jeugdraad te begeleiden.

Voor het werven van leden voor de jeugdraad is het van belang om communicatiemiddelen te gebruiken die aansluiten bij de jongeren.[19] Jongeren zijn vaak zeer actief op sociale media, dus dat lijkt een goede strategie om jongeren te bereiken voor de werving. Om de slagingskansen voor het werven te vergroten, is Code Hans een samenwerking aangegaan met Be Bricks, een marketingbureau gespecialiseerd in sociale media. Be Bricks is op 10 mei jongstleden gaan filmen bij Code Hans om verschillende video's te produceren. De eindproducten zijn gereed voor plaatsing op de sociale media van Code Hans. De werving via sociale media kan direct starten na besluitvorming van de raad.

Voor de werving heeft Code Hans daarnaast de gastles 'Show yourself, be yourself' (punt 3 van de Jeugdagenda) omgezet naar een brainstormbijeenkomst 'Op tournee voor een goed idee'. Hierbij worden de jongeren in de dorpen bezocht op zoek naar goede ideeën onder de jeugd. Tijdens de

[15] Idem. P.9.
[16] Democracy Reloading (2023). P.13 en P.17; Handreiking duurzame jongerenparticipatie (2021). P.11
[17] Democracy Reloading (2023). P. 10
[18] Idem. P.10; Handreiking duurzame jongerenparticipatie (2021). P.12
[19] Democracy Reloading (2023). P.17 en P.18

bijeenkomst wordt er ook gezocht naar mogelijke kandidaten voor de jeugdraad, waarbij de jongerenwerkers meer kunnen vertellen over jeugdparticipatie en de jongeren kunnen enthousiasmeren over de jeugdraad. Persoonlijk contact met de jongeren blijkt een effectief middel te zijn om te werven.[20] Het langsgaan van de dorpen wordt gepland na besluitvorming van de raad over het voorstel.

Andere kanalen
Tevens zetten we andere kanalen in om jongeren te werven. Op deze manier verwachten we een meer divers publiek aan jongeren te bereiken en de kansen te vergroten van het opzetten van de jeugdraad. Zo kunnen we de schoolmaatschappelijk werker en POH-GGZ jeugd in het gebiedsteam inzetten om jongeren te bereiken en te enthousiasmeren voor deelname aan de jeugdraad. Daarnaast kunnen ook kanalen ingezet worden als buurtsportcoaches en sportverenigingen.

Indien er ondanks de voorgenoemde wervingsmethoden onvoldoende animo blijkt te zijn voor de jeugdraad, is het een optie dat de jeugdambassadeurs van Code Hans jongeren gaan werven op de Burgermeester Harmsma School (BHS) te Gorredijk.

Na besluitvorming van de raad wordt de werving via deze kanalen nader vormgegeven en gepland. Zo kunnen we bijvoorbeeld flyers laten maken die deze partijen gebruiken bij de werving.

Naamgeving en selectie
We stellen voor om de jeugdraad aantrekkelijker te maken voor jongeren, namelijk door de naam ‘jeugdraad’ te veranderen in ‘jongeren ideeënteam’. Om consistent te blijven in de terminologie, wordt tevens voorgesteld om de naam ‘pop-up jeugdraad’ om te zetten naar ‘jongeren deelteam’. We verwachten dat deze namen toegankelijker en laagdrempeliger zijn, waardoor meer jongeren willen deelnemen. Daarnaast wordt verwacht op deze manier een bredere selectie te kunnen maken van jongeren met verschillende eigenschappen, zodat de jeugdraad zoveel mogelijk een afspiegeling is van de jeugd in gemeente Opsterland. In het kader van inclusie is er aandacht voor diversiteit, zoals gender, etniciteit, sociaaleconomische status en schoolniveau. Een diverse jeugdraad zorgt voor een breed scala aan meningen en ideeën.[21]

Code Hans beschrijft het ideeënteam als volgt in de berichten op sociale media om jongeren te werven: *‘Het Ideeënteam van Code Hans verzamelt goede ideeën van jongeren en maakt daar mooie projecten van. Het Ideeënteam geeft ook advies aan de gemeente over onderwerpen die voor jongeren belangrijk zijn. Dus.... heb je goede ideeën, hou je van organiseren of heb je een mening? Doe dan mee!‘*

[20] Toolkit Jeugdparticipatie (2012). P. 9
[21] Tips voor betekenisvolle jongerenparticipatie in onderzoek (2022). P. 10